

'Paisatges urbans diversos i concatenats'

La proposta cerca un equilibri flexible entre 'invariants' i 'variants' que ordeni i diversifiqui les opcions de viure l'espai públic de l'Eixample. Respon a condicions contextuals singulars, necessitats socials concretes i s'obre a formes d'apropiació temporals. Promou la visió d'un Eixample complex ple d'episodis urbans particulars. La proposta parteix de les tres condicions espacials i funcionals que neixen amb les Superilles:

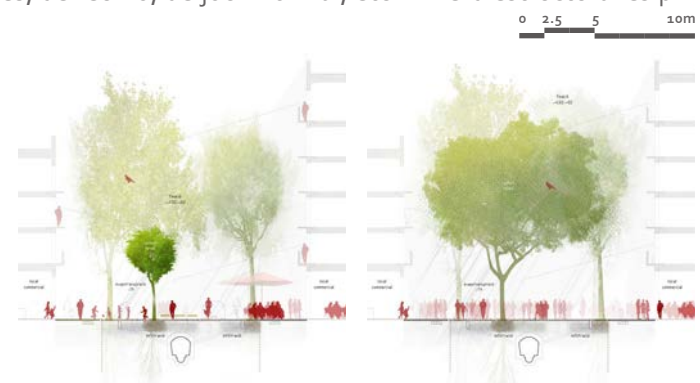
les places sense trànsit amb usos singulars 'ad hoc' de barri, que construeixen la identitat de la superilla, fent l'ecosistema global més divers;

les cruïlles assolellades, generoses i confortables amb usos animadors de les mansanes i on la presència del verd és important i els trams enllaç, més estrets i ombrívols, amb usos recurrents de proximitat que es caracteritzen segons el context en trams 'intercanvi', trams jardí-silenci i trams mosaic.

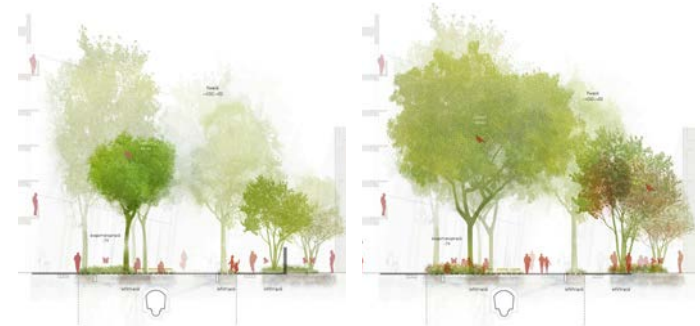
Els trams més concorreguts, trams 'd'intercanvi', concentren el comerç, restauració, art... S'hi privilegia la flexibilitat, transparència i continuïtat del pas, intercalant espais d'estada confortables, de reunió, de joc informal, etc. El verd estructural és primordialment la canòpia.

1. Panot existent 4M
2. Nou 'arbrat' a 'portell' costat solana
3. Suds | Pou de graves o cel·les estructurals
4. Sòl-estructural connecta TV arbres 2 voreres (10M)
5. Paviment permeable de llamborda 12 M sobre sorra

tram 'intercanvi' comercial Any 1 | Any 10

tram 'jardí-silenci' Any 1 | Any 20

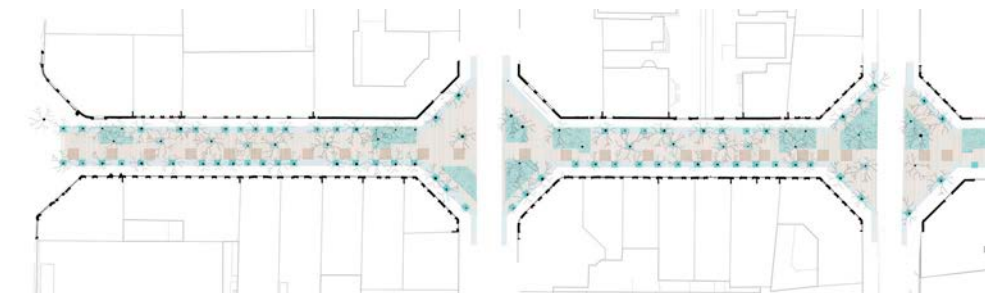

tram 'mosaic' Any 1 | Any 20 Secció fugada

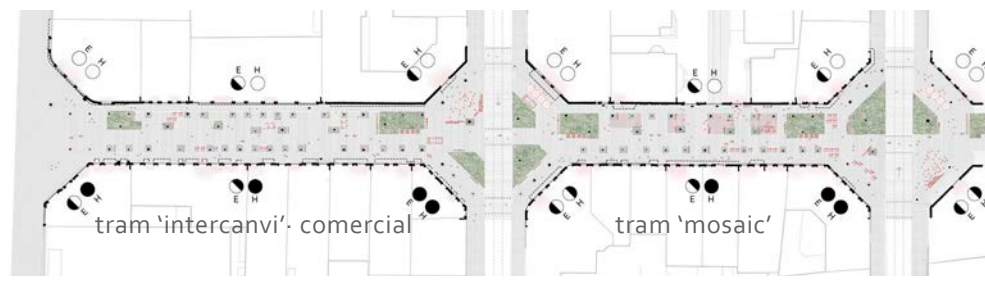
invariants i variants | de SÒL a SOL

Als trams amb hospitals, jardins, biblioteques, els trams 'jardí-silenci' s'hi privilegien els espais verds pausats amb arbrat de divers ports i espècies multiestrat, amb un accent a la biodiversitat. Es generen espais d'estada, recollits i confortables, fonts, amb espais contemplatius i jugables vinculats.

Els trams 'mosaic', d'estada, joc i verd són carrers més genèrics en què es combina la flexibilitat i polivalència d'espais oberts flexibles amb espais d'estada espacialment interessants, jocs informals, fonts i parterres verds estructuradors situats en les parts més assolellades i properes als xamfrans.

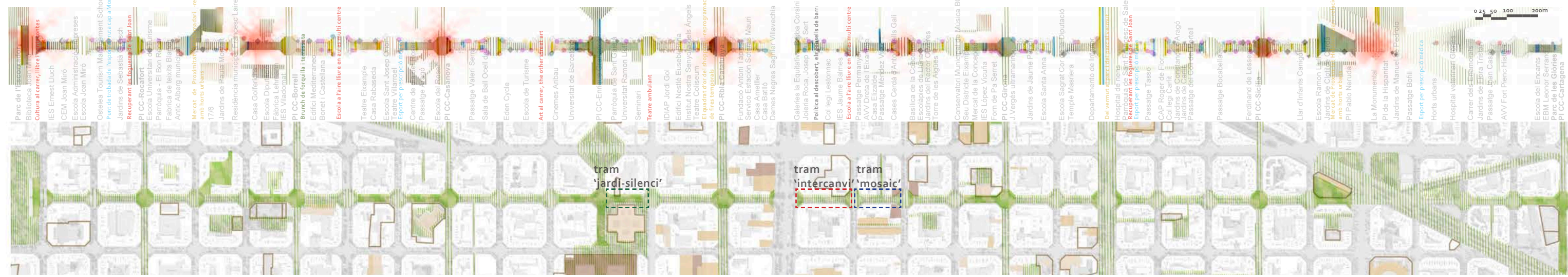
El subsol infraestructural. El fonament de la trama verd-blava. Ferms permeables + sòl-estructural interconnectat + SuDS

Espècies d'espais. Flexibilitat d'apropiació, ús i evolució. 'L'espai és el luxe' que permet concatenar espais de pas, jocs, esdeveniments... un tauler relativament neutre a concretar amb els agents socials

Un verd estructural, divers i resilient. 15-25M3/arbre de sòl interconnectat que permet reposicionar arbres a 7-8M façana. Els parterres busquen posicions més assolellades properes als xamfrans.

Usos recreatius: espais d'estada, conversa, joc, contemplació bancs | Usos culturals i festius: expressions artístiques, festes populars, fires, tradicions religioses | Usos lucratis: terrasses bar, restaurants, quioscs, xurreries... | Usos esportius: activitat física, pistes, i informal | Usos polítics | Sporadics

LEMA: DE SÒL A SOL. INVARIANTS I VARIANTS.

1.- PROXIMITAT I DRET A L'ESPAI PÚBLIC

- **El carrer Consell de Cent, com espai de domini públic.**
- **Habitabilitat i carrer. La mirada posada en les superilles**
- **La segmentació del carrer. Diferents paisatges urbans concatenats**

2.- EL VALOR DE LES PERMANÈNCIES. INVARIANTS I VARIANTS

- **Invariants .**
- **Els variants.**

3.- LA VISIÓ INFRAESTRUCTURAL

- **La secció del carrer. Qüestions tectòniques i constructives.**
 - Les voreres
 - La franja d'arbrat.
 - Supressió de la solera de formigó a la zona de la calçada.
 - Pavimentació de la zona de calçada
 - Recuperació de la permeabilitat.
 - La recollida d'aigües, cicle de l'aigua.
 - El carrer com una infraestructura blava i verda

-Les cruïlles. Les places.

-Qüestions relatives a la vegetació

- Sanejar l'arbrat actual.
- Assolellament.
- Els arbres -insignes.
- El sòl estructural.

4.-LA NOVA MATERIALITAT. UN NOU MODEL D'ESPAI PÚBLIC.

- Les variants.

- La participació ciutadana. Per espais transformables i canviants.

5.- L'ACCÉS I ELS SERVEIS

6.- CONTROL DE COSTOS

1.- PROXIMITAT I DRET A L'ESPAI PÚBLIC.

El carrer Consell de Cent, com espai de domini públic.

L'elecció del carrer de Consell de Cent com a corredor de domini públic, resulta lògica per el paper d'enllaç entre el Parc de Joan Miró i la Plaça de les Glòries; per la complexa i rica relació de connectivitat que estableix respecte a altres recorreguts verticals de la ciutat i per els nombrosos episodis urbans i equipaments que encadella. Així:

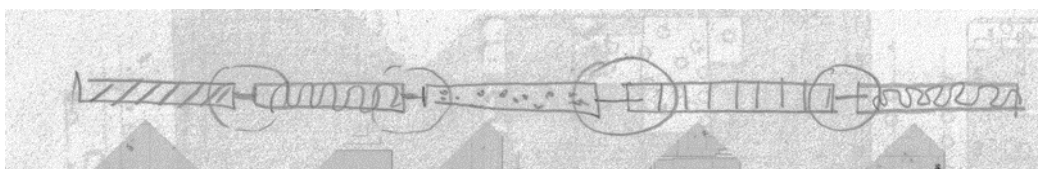
- **Connecta** els carrers i passeigs de més gran acceptació ciutadana que discorren en direcció mar-muntanya. (Enric Granados, Rambla de Catalunya, Passeig de Gràcia, Passeig de Sant Joan o Marina, i els que s'anuncien com a nous eixos verds: Rocafort; Comte Borrell o Girona).
- **Relaciona** sistemes d'espais públics com el tram final d'Enric Granados (Plaça de Letamendi; Seminari i la Universitat) o la Diagonal que dona accés al sistema d'espais i equipaments a l'entorn de la plaça de les Glòries.
- **És suport** d'equipaments, espais verds singulars que es reparteixen al llarg del seu recorregut. Passatges; jardins ; complexes escolars i residències ; centres de dia; instal·lacions sanitàries i hospitalàries; etc., a més de suportar activitats terciàries, residencials, comercials que amb diferent proporció i abast distingeixen els diferents trams del recorregut. (*Veure làmina DIN A-3*)
- **Habitabilitat i carrer. La mirada posada en les superilles**

Des de l'òptica de la millora de les condicions d'habitabilitat urbana, i sense menystenir la importància d'aquest carrer, és clar que per sí sol, no podrà compensar els dèficits provocats per la densificació i la pèrdua d'espai públic i equipaments de l'Eixample. Des de la gestió de la ciutat caldrà ampliar la mirada a altres espais i estratègies. No és desgavellat pensar que en un futur proper la ciutadania exigirà la millora de l'habitabilitat urbana com una forma de pervivència de la ciutat. Ja són patents els canvis derivats per la deslocalització dels llocs de treball; els sistemes de distribució comercial; la menor demanda de superfície per a la producció tecnològica, o la necessitat de protegir a una població cada vegada més envellida que troba en l'espai públic la continuïtat de la seva llar. Tot portarà a la progressiva reducció de la necessitat de desplaçament, augmentant l'exigència de resoldre, en un àrea lo més propera possible, la major part de necessitats d'interaccions socials, culturals, d'assistència. Aquest canvi haurà d'implicar al tram de carrers propers; la recuperació de patis d'illa; o el compartir l'ús de determinades dotacions. Això requerirà un altre model de ciutat i de convivència. Es per aquesta raó de que el concepte de *superilla* es perfila en l'horitzó de la millora del biòtop urbà.

De moment, aquesta mirada, ens ha portat a entendre el carrer de Consell de Cent, **en la seva globalitat; identificant el seu potencial com espais diferenciats, en funció de l'activitat i la capacitat de servei que poden oferir.**

La segmentació del carrer. Diferents paisatges urbans concatenats

La intersecció amb carrers verticals, la diversitat d'activitats, l'especialització de diferents espais o l'existència d'equipaments significatius, obliga a entendre la totalitat del carrer sota una visió fragmentada atenta als elements diferenciats que els caracteritza. Aquesta atenció ressalta el potencial urbà i morfològic més significatiu del carrer, i porta a entendre'l com un recorregut fraccionat fruit **d'una morfologia basada en diferents activitats i paisatges urbans concatenats.**

Paisatges concatenats

Aquesta visió global, que diferencia les particularitats i les activitats, porta a una metodologia que distingeix aquests elements estructurals comuns a tots els trams, com elements i criteris **invariants**, que s'expressen en la proposta concreta, i que son extrapolables a la totalitat dels nous eixos i **els variants que hauran de ser específics als condicionants específics de cada tram o sector.**

2.- EL VALOR DE LES PERMANÈNCIES. INVARIANTS I VARIANTS.

Els invariants són aquells elements o sistemes constructius que és consideren permanents al llarg de tot el recorregut del carrer. Comprenen tant els derivats de l'herència de la morfologia de l'Eixample actual, com els derivats de la transformació que es proposa. Constitueixen la gramàtica bàsica per a la construcció dels nous carrers. Un dels objectius inherents a aquesta serà aconseguir una vegetació sana i una estructura flexible que permeti diferents opcions paisatgístiques, usos urbans i el seu canvi en el temps.

Les variants són aquells elements conseqüència de les variables necessitats dels ciutadans. Tot allò que **facilita exercir el dret a la utilització de l'espai públic**. Fan referència al confort, els usos, la seguretat, la interrelació entre persones, el descans, el joc, l'intercanvi cultural, el debat o la intervenció en la vida política.

Els invariants.

L'Eixample Cerdà ha demostrat la seva capacitat de versatilitat, degut a la permanència de determinats elements urbans i de sintaxis constructives. Això ha permès absorbir-hi sense traumes diferents morfologies de l'espai públic. Així ha incorporat, diversos tipus de passeigs; intervencions puntuals diferenciades del teixit, inclús noves propostes de planejaments amb continguts clarament contraris a la seva formulació inicial, com les derivades del Pla d'Alsina i Amils al 1900; les del Pla d'Enllaços Jaussely al 1907; intervencions en les Exposicions Internacionals; el Pla Comarcal de 1953 o les operacions de transformació olímpiques. Intervencions totes elles, que sent positives o sovint contradictòries, s'han integrat en continuïtat amb el teixit existent.

Així ho va entendre Cerdà, recolzant-se en la construcció detallada de molts d'aquests elements i de sintaxi identificables de l'enginyeria i del disseny urbà, per tal de colonitzar la totalitat del territori, i així ho va entendre l'experiència de la ciutat de Barcelona d'aquests darrers quaranta anys. Aquests elements i les seves sintaxis, són **els invariants** de la construcció de l'espai públic barceloní de l'Eixample.

Són invariants, les voreres de panot; el sistema i ubicació de la recollida d'aigües i de clavegueram; les instal·lacions que serveixen als edificis; l'arbrat; la morfologia i la geometria de les cruïlles.

Els nous invariants. Tanmateix, la responsabilitat urbana de la proposta pel carrer de Consell de Cent, excedeix al seu propi àmbit, per a convertir-se en un model en el que se emmirallaran altres propostes de carrers de l'Eixample que optin per assumir el paper de recorreguts cívics. Resulta evident, que un canvi tant radical, ha de crear nous elements i sintaxi constructives que s'adaptin als nous objectius. Així doncs la única resposta metodològica a aquesta responsabilitat, ha de ser la construcció teòrica d'una gramàtica bàsica, **que afegeixi als invariants heretats aquells nous sorgits del nou rol urbà del carrer**.

Seràn nous invariants, la transformació de la calçada en espai de domini públic; el restabliment de la permeabilitat del terreny; una nova ontologia respecte de la vegetació mitjançant les possibilitats que obre el sòl estructural i la permeabilitat dels paviments i subsols, i que prioritzi la salut de la vegetació com a part de l'equilibri de l'ecosistema urbà; la formalització d'un nou paisatge vegetal que complementi l'existent; l'observança del cicle de l'aigua; l'establiment dins del paisatge urbà d'elements generadors d'energia i fonamentalment l'adequació de l'espai al confort i intercomunicació entre els ciutadans.

3.- LA VISIÓ INFRAESTRUCTURAL.

La idea d'espai públic com a infraestructura que facilita la aplicació de criteris mediambientals, la recolzem fonamentalment en els seus aspectes tectònics-constructius; en el paper de les cruïlles i en la vegetació.

La secció del carrer. Qüestions tectòniques i constructives.

Les voreres.- Les voreres són un espai d'intensa relació; i reflecteix l'activitat interior dels edificis (comerços, restauració, equipaments, etc.). La proposta manté la pavimentació de panot sobre solera de formigó - que la relaciona amb la resta de la ciutat-, a més de constituir un sistema constructiu que facilita les freqüents intervencions en les instal·lacions urbanes i la reposició de paviments.

La franja d'arbrat.- Constitueix el límit amb la zona recuperada de la calçada. Acull a l'arbrat amb escocells ampliat fins a 2,00 x 2,00 metres i es sanejaran els interespais entre ells per tal de recuperar la permeabilitat del paviment amb peces especials de llambordes de formigó de 20x20x12 cm, sobre llit de sorra.

Supressió de la solera de formigó a la zona de la calçada.- Suprimint el trànsit de pas i limitant la velocitat màxima a 10 km/hora, fa del tot innecessària la solera de formigó, facilitant solucions que permetin l'estabilitat dels paviments i la infiltració directa de l'aigua.

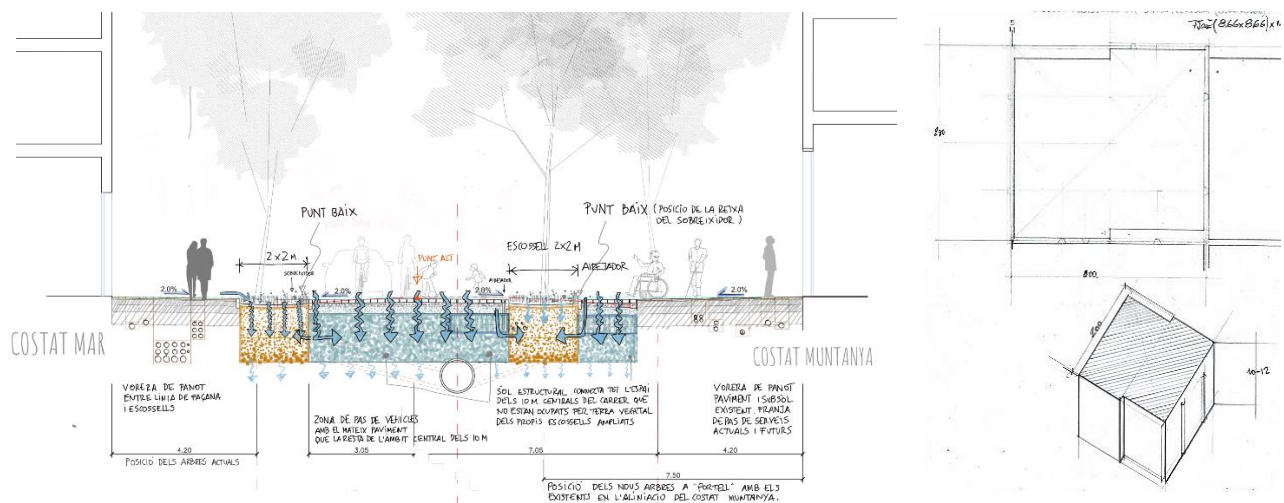
Pavimentació de la zona de calçada.- El carrer serà en plataforma única. I **la pavimentació permetrà la permeabilitat de l'aigua**, be sigui amb llambordes i/o llambordins de formigó dissenyats per percolar l'aigua; be

sigui amb sauló, sorra o zones enjardinades. El disposar d'aquests acabats sobre la nova base; permet la flexibilitat per adaptar-se a diferents usos i canvis de l'espai.

Recuperació de la permeabilitat.- Es la condició de més gran transcendència biològica que l'eix verd proposa. Es conseqüència directa de l'enunciat del projecte: **on l'espai era domini dels vehicles, ara ho serà de les persones i l'arbrat.** El disposar de la totalitat de la caixa de paviment, compresa entre el límit de les voreres, comporta donar flexibilitat al conjunt del carrer, i fer-ho adaptable a futurs canvis, usos, o alternatives vegetals.

La recollida d'aigües, cicle de l'aigua.- La recollida d'aigües forma part del sistema del cicle de l'aigua que maximitza i sistematitza el concepte dels suds. La planimetria del carrer amb pendents i punts baixos en les línies d'escossells, la inundació controlada de la caixa permeable amb els sobreexidor que derivaran l'aigua no absorbible pel terreny i la vegetació cap els embornals de la xarxa de clavegueram, faran que tot el carrer actui com un gran suds.

El carrer com una infraestructura blava i verda.- Com un projecte sinèrgic entre la fertilitat del sòl i el retorn de vida a la canòpia dels arbres. Canòpia que és expressió de la salut de l'arbre i la seva funció ambiental. També de la realimentació del freàtic es podria derivar la utilització dels pous artesans per al reg.

Les cruïlles. Les places.

Les cruïlles són el invariant més característic de l'Eixample. Nascudes per raons circulatòries, han resultat episodis urbans de funcionalitat indiscutible, signe inequívoc de la morfologia barcelonina, i que han permès la lectura segmentada de la trama. Pous de llum, nodes, que donen una pauta dimensional més humana a la visió longitudinal del carrer, i que ofereixen condicions d'habitabilitat vegetal sovint més favorables que els trams rectes. El caràcter multifuncional, i les intervencions d'oportunitat poc respectuoses, sovint les han convertit en espais secundaris i deformats que haurien ser objecte d'una certa restauració com a conjunt.

La seva funcionalitat urbana es complementària a la dels trams rectes i no poden ser considerades com espais independents entre si. (Veure punt 5.- Accés i serveis).

Transformar les cruïlles en places, comportarà apostar per un tractament unitari, amb el mateix tipus de paviment dels trams rectes mantenint la solera a tenor de la utilització de vehicles de servei, o altres de tonatge imprevist. Pel seu assolellament i dimensió les places-cruïlles són aptes per implantar arbrat de gran port que faci el paper de referència urbana- l'arbre insigne. Seran les cruïlles, per raons d'assolellament, el lloc idoni per instal·lar-hi pèrgoles o elements singulars de captació solar, calculats per l'autosuficiència energètica dels serveis urbans, dotant-los de la significació urbana que el seu emplaçament requereix.

Qüestions relatives a la vegetació.

L'arbrat és una part substancial de la proposta d'en Cerdà i respon al plantejament sanitari del Pla en línia amb el Pla Paris de Hausmann. La selecció d'espècies es relaciona amb la alçada de les edificacions i la preferència per les caducifòlies per les avantatges estacionals (dualitat estiu/hivern); proposa els marcs de plantació de 8 metres per evitar llocs ombrívols amb humitats no desitjables per a la salut pública.

L'estat actual de l'arbrat no respon a aquella idea i en diversos trams les espècies ho són sense que s'endevini cap criteri morfològic coherent. Coexisteixen arbres mal desenvolupats o deformes; escocells buits o espais pavimentats en els que es va suprimir l'arbrat. Podríem dir que Barcelona no ha tractat excessivament bé l'arbrat de l'Eixample. En part degut a les condicions ambientals de la ciutat (pol·lució, baixa taxa higromètrica, evapotranspiració intensa, etc.), i per altra part per la modificació de la pavimentació. Al substituir les llambordes sobre llit de sorra per soleres de formigó i capa asfàtica, s'ha impedit la permeabilitat i l'aeració del terra, i

provocant el desequilibri químic de sol (nutrició deficient) i els baixos nivells de O₂ (ofegament radicular).

- Sanejar l'arbrat actual. És un objectiu prioritari mantenir l'arbrat actual (independent de les espècies), sanejar i millorar les condicions de vida dels exemplars que es mantenen, a partir de recuperar la **permeabilitat** del sòl en la zona de la calçada, d'establir el **sòl estructural**, i de facilitar les **tècniques de fertilització**.

- Assolellament. La secció del carrer i la seva orientació no és la ideal per a les condicions d'assolellament de la vegetació, i es diferencia dels carrers que discorren perpendicularment. Atenent a aquesta situació, s'aprofiten els buits en l'alineació actual per plantar un nou arbre, allunyant-lo de les façanes una distància mínima de 7,5 metres, de forma que es puguin desenvolupar amb una capçada més completa que els actuals. En aquest sentit també s'aprofita el millor assolellament que ofereixen els espais més oberts de les places-cruïlles.

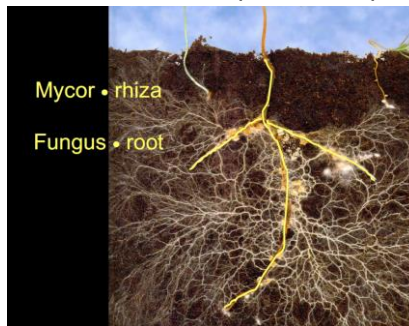
Els arbres-insignes. Etimològicament insigne prové del llatí, in-signum, i fa referència a allò que representa un senyal, una referència, allò que es segueix. Probablement l'estratègia de l'arbre insigne sigui necessària per a recuperar en una primera etapa la dignitat de l'arbrat en el conjunt del carrer Consell de Cent.

Comporta aprofitar les singularitats botàniques: coloració, forma o significació de determinades espècies, que a l'actuar com a contrapunts ajuden a caracteritzar determinats llocs del recorregut del carrer i places. Significa conferir un sentit unitari al carrer a partir de la diversitat vegetal.

El sòl estructural. En la naturalesa *"la base del paisatge aeri és sense dubte el paisatge subterrani"*. Aquí també és d'una importància cabdal, ja que facilita el creixement i la relació entre els arbres que ens acompanyen, en un mitjà tant hostil, com es la seva travessa vital per la ciutat.

Disposar de sòl estructural, facilita el desenvolupament del sistema radicular secundari, i amb això la possibilitat de que aquest sistema pugui establir la connexió soterrada de l'arbrat i un cert equilibri entre aquell i la capçada arbòria. El sòl estructural pot facilitar la simbiosi entre fongs i arrels (micos-rhizos). Aquest fet ha portat a diferents biòlegs a establir una certa comunicació funcional entre arbres de la mateixa espècie, relació beneficiosa dins d'una cooperació comuna, que compensa deficiències entre individus; traspàs d'aliments o defensa davant malalties.

Si valorar els cripto-sistemes o paisatges ocults es una forma d'entendre i llegir la naturalesa, en un entorn urbà significa el reconeixement d'on comença la vida vegetal, i permet administrar els recursos que garanteixen el seu desenvolupament i qualitat de vida. Per tal de protegir les arrels dels arbres existents la implantació del sòl estructural es farà atenent a la norma NTJ 03E, que obligaria en el nostre cas a delimitar un cercle aproximat de 2 metres de radi depenent del perímetre del tronc.

4.- LA NOVA MATERIALITAT. UN NOU MODEL D'ESPAI PÚBLIC.

Les variants.

El nou model d'espai públic no es situa tant -en els conceptes de sostenibilitat i optimització dels recursos energètics - ja que aquests haurien de ser comuns a totes les intervencions urbanes, i que ja s'han concretats en l'apartat 2, i sí en cavi, en els aspectes que li són específics com a model d'espai públic, com és el seu caràcter polivalent, d'espai adaptable als diversos usos i la seva variació. L'activitat és el que li dona a l'espai el seu caràcter de públic i urbà. **Si la finalitat última del projecte a concurs és facilitar l'apoderament dels ciutadans de l'espai –que es el que li dona la seva categoria d'espai públic– no ha d'estranyar que determinades activitats demanin certs elements específics que la facilitin. Elements que definim com a variants.** Així, al bressol de la història de l'espai públic van néixer: la plaça-mercat; la plaça-font; la plaça-teatre; la plaça-joc; la plaça-art; la plaça fòrum; el carrer-passeig, o el carrer-comerç, etc.

No es tracta de que cap grup s'apropriï de l'espai públic, aquest pertany a la ciutat, sinó **de reflectir el dret dels ciutadans a què l'espai públic faciliti l'exercici de les activitats habituals de la comunitat al que pertanyen.** Sembla obligat fer l'exercici d'identificar aquests condicionants diferencials al llarg dels trams que conformen el carrer de Consell de Cent. Cal identificar **les particularitats que imprimeixen activitats dominants com:**

l'escolar; l'espai- coneixement; l'estada i el joc; el jardí; l'espai del silenci, o l'espai-art , espai-intercanvi comercial, espai restauració; l'espai-debat, etc. Atenent a aquesta identificació dotem al conjunt del carrer un valor afegit, el d'una dotació lineal basada en la utilitat i el confort.

És el reflex d'aquesta observança el que constitueix el conjunt de variants a considerar en el disseny del carrer. Algunes són habituals, com l'enllumenat, la senyalètica o el moblament, etc., sent en aquest moment prematur definir-los, més enllà de la recomanació de la seva ergonomia, facilitat de conservació i sostenibilitat.

Tanmateix és la vegetació superficial l'element de major transcendència urbana, ja que condiona l'equilibri entre la seva intensitat i les exigències d'espais de les activitats que l'espai acull. La vegetació no és aliena a l'activitat. No es discuteix les avantatges mediambientals de la vegetació respecte al confort i la salut de les persones, sinó l'aplicar una visió d'ecologia urbana, en la que els essers vius han de conviure en una nova ontologia, amb les seves identitats i drets. La ciutat (i el carrer) no és un bosc, és un punt d'encontre on generar aquesta convivència entre espècies.

Hi ha estesa la mentalitat de que quan més verd superficial (parterres) es compleix amb un cert codi mediambiental, convertint-se en indicadors indiscutibles d'una pretesa naturalització de la ciutat. Tanmateix, sovint han estat més un recurs ornamental, lluny de justificacions urbanes, biològiques o de sostenibilitat funcional o econòmica. El confort ambiental i la qualitat de vida, són extensibles a tots els essers vius que viuen en l'ecosistema urbà. En la ciutat, al igual que en la naturalesa, hi ha situacions incompatibles amb la pervivència de certes espècies. Cal valorar les condicions com la pressió urbana, derivada de la densitat de població, o de les condicions climàtiques com l'asolellament o l'aeració.

Al carrer de Consell de Cent, en major o menor grau la pressió urbana estarà assegurada i les condicions d'asolellament, orientació, la compacitat de la canòpia o les ombres projectades per l'edificació no són dades molt favorables per a la seva implantació.

Amb això no pretenem eliminar-los com un element urbà en el nou carrer, però si dotar a la vegetació superficial **d'un rol estructural en l'organització espacial** dels diferents trams en funció a les activitats que acullen, així com assegurar les condicions per el seu desenvolupament digne. En aquest sentit és proposa:

- Aplicar l'estàndard de superfície mínima de superfície plantada a nivell de la globalitat del carrer, per sobre de les particularitats de cada tram.
- Evitar l'esmicolament dimensional, optant per superfícies dignes de l'escala del carrer, d'un més fàcil manteniment i ús, i d'assegurar un asolellament mig.
- Determinar unes certes regles per establir el grau de plantació superficial mínim dels trams en funció de l'activitat, que acullen. Per exemple, proposem provisionalment tres nivells, a partir del nivell mínim plantejat (el 50% de la superfície permeable equivalent al 20 % de la superfície total).

Es tipifiquen doncs tres casos que es declinaran en multiplicitat de opcions variables:

Nivell 1.- Superfície superior a la mitjana ,per a zones que requereixen una més gran pacificació de les activitats o de programes específics. Per exemple, la proposta d'uns **trams-jardí** davant de l'encontre Seminari, Plç Letamendi i Jardins de la Universitat de Barcelona; o de **trams-escolars** (Institut Viladomat; Jaume Balmes; Ramón Llull, residències de joves, escoles); **trams-silenci** (activitats hospitalaries en l'Hospital de Nens o Sanitas).

Nivell 2.- Superfície mitjana tipus en carrers d'activitats neutres; residencial o petit comerç.

Nivell 3.- Superfície inferior en carrers d'elevada activitat comercial, terciari o de restauració, o aquelles que poden oferir un valor afegit a la ciutat per activitats específiques, com la possibilitat de **trams-art** lligades a la proliferació de galeries d'art. (Entre Balmes i Passeig de Gràcia existeixen a prop de deu establiments); d'intercanvi comercial o de manifestació cívica.

La participació ciutadana. Per espais transformables i canviants.

La flexibilitat de la secció permet la modificació dels usos en la part corresponent a la calçada, acceptant qualsevol paviment permeable, des del sauló, la sorra u altres materials, així com la implantació o no de zones vegetades, arbustives o herbàcies. Aquesta flexibilitat permet el canvi o la correcció d'opcions. **L'espai es pot conquerir i transformar.**

Aquesta qualitat facilita la intervenció organitzada dels ciutadans en la conformació de determinats trams del recorregut. Bàsicament en aquells que no vinguin condicionats per dotacions o activitats dominants específiques. I aquesta participació permet escatir possibles demandes de ciutat, de barri i de carrer; a banda d'expressar l'apoderament de l'espai públic, presentant l'avantatge del coneixement de la realitat propera; de la història i d'iniciatives no previstes fruits de la creativitat dels col·lectius urbans.

5.- L'ACCES I ELS SERVEIS.

Sense la consideració d'un territori més ampli, es fa difícil donar resposta a aspectes de mobilitat i servei que sense dubte provocarà un canvi tant radical com la transformació que és proposa. Amb tota seguretat caldran mesures **restrictives** extensives a la resta del territori que facin possible aquest canvi d'ús. Tanmateix si podem indicar com la proposta pot apaivagar possibles incompatibilitats. Així:

- Es manté la radicalitat de l'ús ciutadà dels trams rectes, permetent un transit de servei, d'urgència o d'accés obligat als usuaris, sense que això permeti destinar espais a aparcaments privats, ni aparcaments de motos.
- S'implantarà, com en altres zones de la ciutat, la càrrega i descarrega horària en espais compartits i d'us multifuncional fora de les hores destinades.
- Els serveis, com recollida d'escombraries; zones de bicig, es situaran preferentment en les zones properes a les cruïlles. Caldrà considerar la capacitat dels carrers que creuen verticalment per assumir alguns d'aquests serveis.
- Es mantenen les voreres com a espais de pas d'instal·lacions existents de serveis als edificis i també per als nous traçats de serveis, alliberant l'espai central recuperat per la flexibilitat d'implantació de l'arbrat i de permeabilitat.
- És potenciarà el recorregut rectilini de la zona accessible als vehicles (pas mínim de 3 m) , i enfrontant la seva direcció respecte als trams veïns. La directriu no rectilínia, esmicola l'espai; condiciona la flexibilitat de l'espai i obstaculitza el recorregut dels bombers.
- Les cruïlles seran l'antesala dels trams i podran assumir algunes de les funcions de servei, però el disseny haurà de permetre i fomentar l'us de l'espai, en un moment donat, per organitzar-se com a places públiques.

6.- CONTROL DE COSTOS.

La metodologia per la determinació del cost es basarà en tres pilars fonamentals:

1.- Estructuració: per conèixer l'estimació del cost del projecte des de l'inici dels treballs fins a l'entrega final.

1a etapa, en fase d'Avantprojecte: A l'inici dels treballs es realitzarà una primera estimació econòmica amb ratis o macropreus d'obres similars ja executades. Partint d'aquesta estimació s'anirà elaborant el pressupost a la vegada que avança la definició de l'avantprojecte, afinant els macropreus i adaptant-los a la proposta final. Es farà una auditoria interna per un tècnic diferent al que ha realitzat el pressupost, per comprovar l'adequació de les partides, dels amidaments, que no hi manquin conceptes, i que les partides incorporades són coherents amb la definició del projecte. Aquest pressupost auditat definirà el cost de l'actuació a nivell d'avantprojecte.

2a etapa, en fase de Projecte Executiu: A partir del pressupost de l'Avantprojecte, s'elaborarà un pressupost d'unitats pressupostàries conformades per preus simples (material, maquinària, mà d'obra,..) i amb els amidaments detallats en tots els capítols. Les actuacions dels serveis afectats i nous serveis estaran consensuades amb les companyies, resultant una valoració, l'obra civil de la qual caldrà incloure al pressupost. Al final es realitzarà una auditoria interna per un tècnic diferent que revisarà la justificació dels preus, descripció de partides, la coherència amb les fases d'obra i amb el plec de condicions tècniques.

2.- Fiabilitat: garantir la utilització de preus de mercat per l'elaboració del pressupost del projecte. a) per confeccionar els bancs de preus del projecte es faran servir les darreres versions dels bancs de referència: Bedec, Imu i Infraestructures. b) es farà la comprovació de preus de les partides de major pes al pressupost, les que suposen un 80% del cost global, prenent com a base preus de mercat i certificats a obres similars.

3.- Complitud: té per objecte definir la partida pressupostària per a que contingui tots els elements necessaris per a la correcta execució de la unitat. Les partides pressupostàries que no figurin en bancs de referència, es faran partint d'elements simples de partides similars d'aquests bancs o a partir de valoracions econòmiques de 3 industrials externs especialistes. Com a metodologia es faran servir, continus controls del cost del projecte que s'ajustin amb el major grau de definició per tal d'optimitzar el cost de les obres a realitzar.